

TI 27.10. HARKAT

Ammattikuva

Ennakkotehtävät

Omat selvitysalueet

Tuntitehtävä:

Mielikuvamaisema

KOTIRYHMÄT Ryhmä 1: M203 | Ryhmä 2: M237 | Ryhmä 3: M134

RYHMÄ 1 (MATLEENA)

Aalto	Julius Jalmary
Hietala	Saara Miia
Miettunen	Saara Mirjami
Niemi	Tuukka Taneli
Perkkiö	Miina Iida-Sofia
Saari	Laura Maria
Suokas	Topias Kristian
Villberg	Tirliina Elna Katariina
Pallas	Ellen Viola

RYHMÄ 2 (NIILLO)

Kojo	Ulpu Aino Riikka
Autio	Aarne Ilmari
Hönö	Nelli Veera Valpuri
Korkeamäki	Sara Amanda
Multimäki	Mai Linnea
Peuhkuri	Milla Riikka Susanna
Santanen	Niko Valtteri
Schnabel	Saana-Liisa
Toivanen	Taimi Annikki
Virtanen	Emma Ruusa Maria

RYHMÄ 3 (VARPU)

Bogdanoff	Petronella Ija Amanda
Iiramo	Maija Kukka Sofia
Länsivuori	Jasu Jeremias
Mustonen	Iisa Tuulia
Pekkala	Katri Tuulia
Pietiäinen	Olavi
Siivonen	Moby Rhea Karoliina
Vauhkonen	Katja Marjut Kristiina
Vesterinen	Nea Elviira
Vornanen	Veera Elisa

1A

—

Harjoitustyö

MAR-A1000 Maisema-
arkkitehtuurin perusteet 1A

A”

Aalto-yliopisto
Taiteiden ja suunnittelun
korkeakoulu

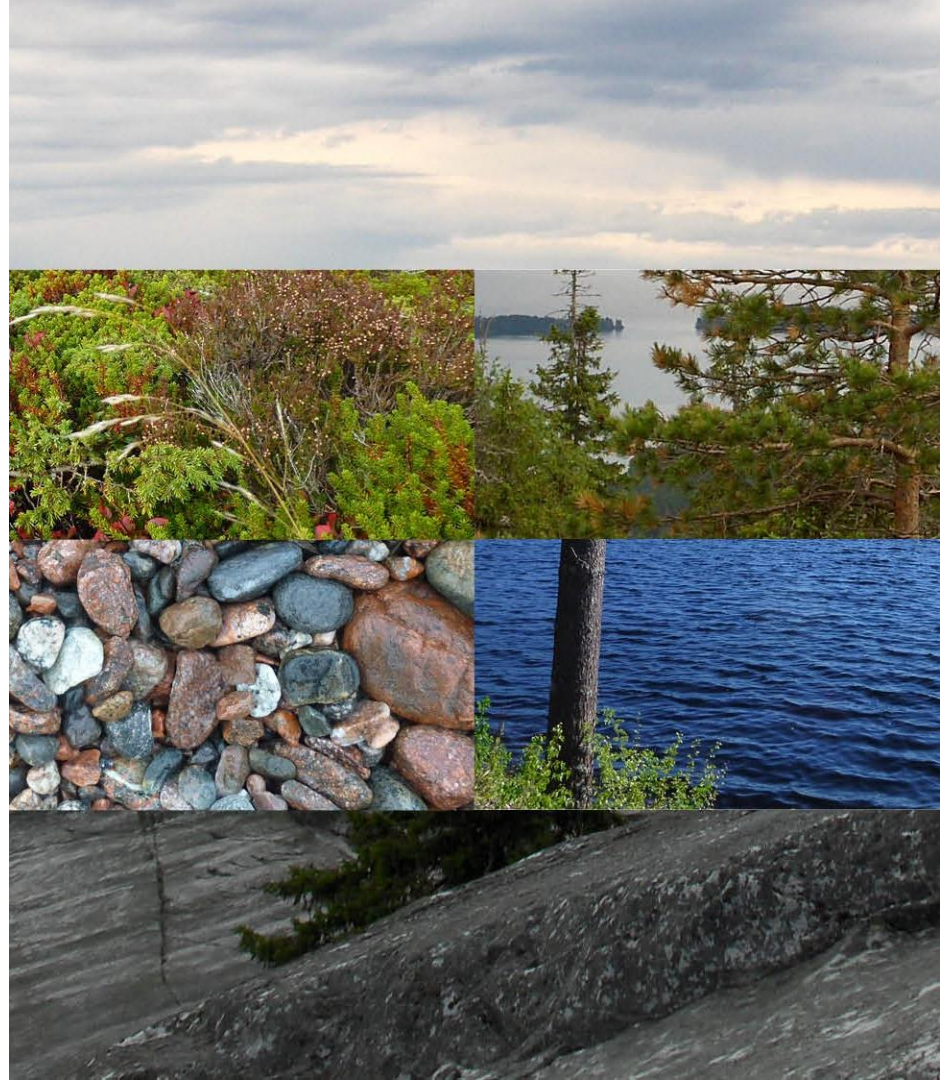
HARJOITUSTYÖ

Minun maisemani

Tällä kurssilla perehdytään maiseman perustekijöihin, opimme tuntemaan mistä maisema muodostuu ja mitkä tekijät maisemaan vaikuttavat.

Opimme etsimään avoimia kartta-aineistoja, tuomaan niitä paikkatieto-ohjelmaan ja tulkitsemaan niitä.

Luomme pohjan kaikelle maiseman suunnittelulle.

HARJOITUSTYÖ

Minun maisemani

Kohde: Oma maisema; kotiseutu, mökkiseutu, mummola, muuten itselle tuttu alue Suomesta.

Jokainen valitsee oman, 6 x 6 km, kokoisen alueen, jota tarkastelee koko kurssin ajan.

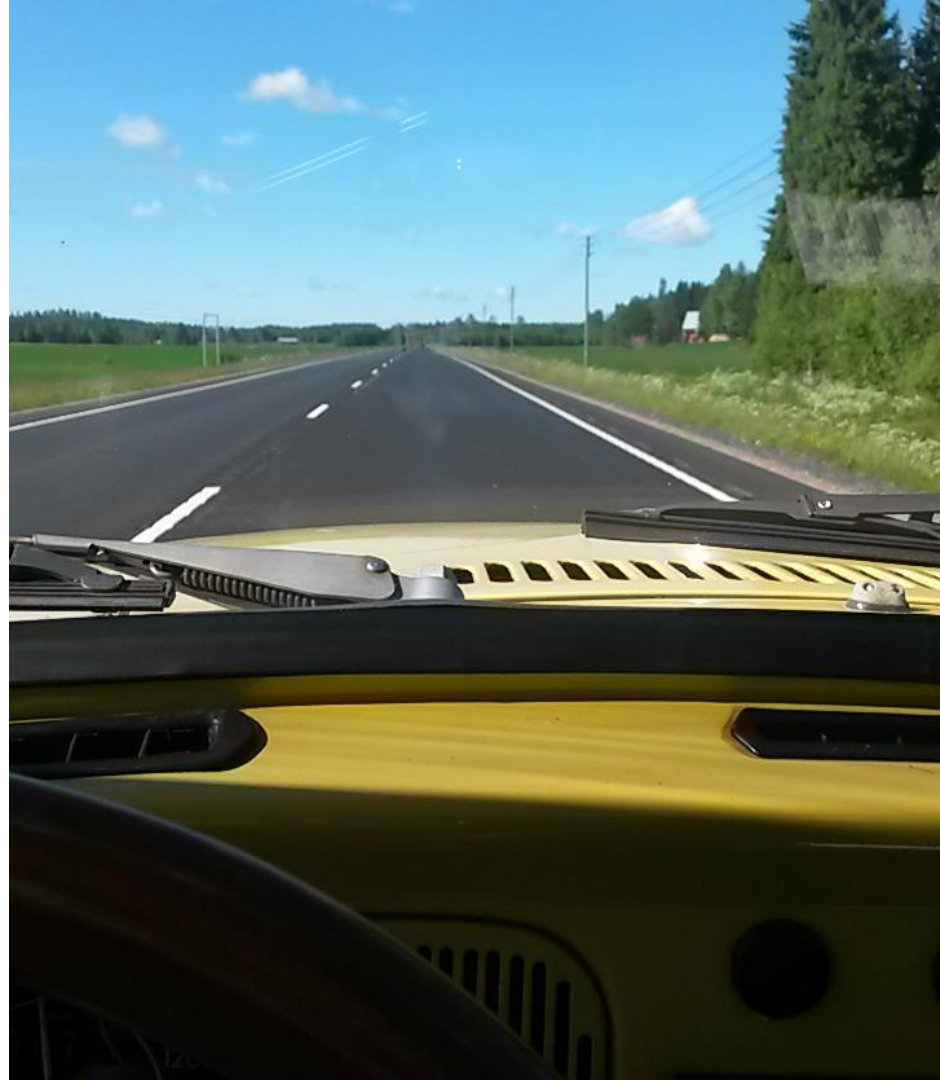
Työskentelymittakaava: 1:25 000

Työtapa: Yksilötyö – Koti- ja vertaisryhmät. Ohjatut QGIS-harkat, keskustelut, tuntitehtävät, yksilö- ja ryhmäohjausta. Oppimispäiväkirja.

Lopputulostus: Valmiiseen taittopohjaan koottu loppuraportti / esitys, joka sisältää kaikki harjoitustyön työvaiheet; kartat, leikkaukset ja tekstit.

Aalto-yliopisto
Taiteiden ja suunnittelun
korkeakoulu

PERUSSELVITYS

1. Maastokartta
2. Maa- ja kallioperä
3. Ilmasto
4. Topografia korkeusmalli & leikkaukset
5. Vesi & vedenjakajat
6. Tilarakenne ja perusrunko
7. Kulttuuriympäristöt

Tuntitehtävä 27.10.

Mielikuvamaisema - Mielikuvakartta

Minkälainen mielikuva sinulla on omasta alueestasi, sinun maisemasta?

Minkälaisena sen hahmotat?

Minkälaisia maastonmuotoja, tiloja, reittejä, reunoja, rajoja, maamerkkejä tulee mieleesi?

Piirrä/maalaa mielikuviasi seuraten oma maisemasi.

Ota kuva työstäsi ja palauta Tehtävän 1 osana oppimispäiväkirjaasi.

Mielikuvakartta on esitys ympäristöstä sellaisena kuin ihminen sen kokee ja hahmottaa. Mielikuvakartta ei ole kuvaustavaltaan välttämättä edes tasoprojektio kuten kartat yleensä, eikä siinä ole mittakaavaa.

Mielikuvakartassa korostuvat kokijan mieliin piirtyneet, tärkeinä pitämät seikat.

Mielikuvakartta ei ole mittatarkka esitys paikasta, vaan henkilökohtaisesti väritynyt tulkinta siitä.

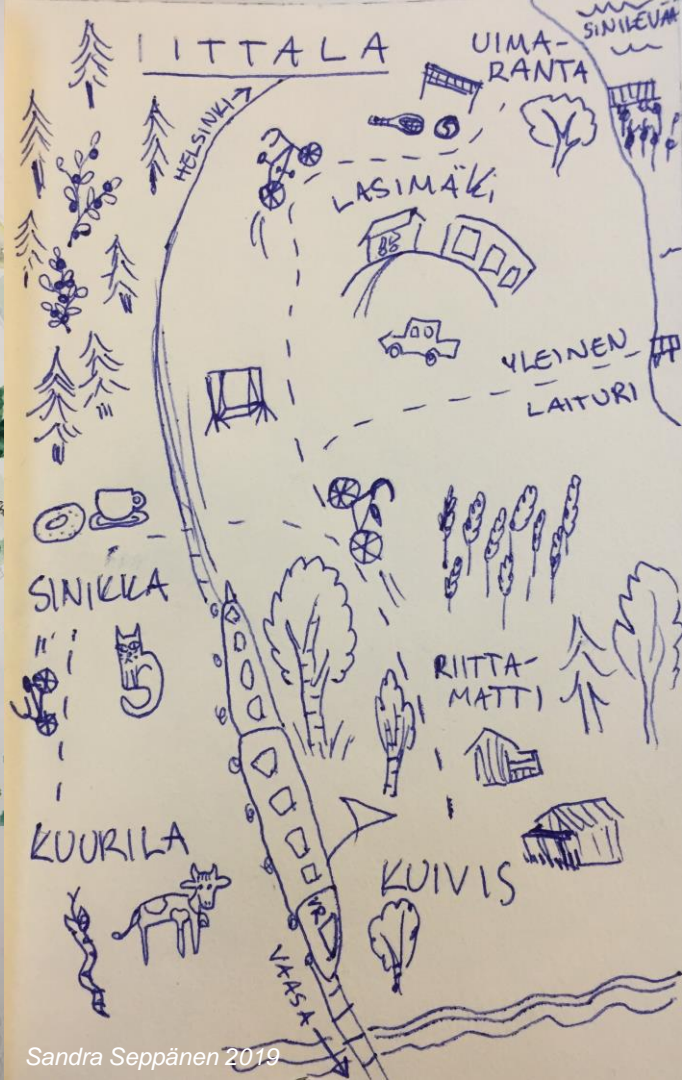
Mielikuvakarttaa voidaan käyttää osallistavassa maankäytön suunnittelussa selvittämään esim. asukkaiden arvostamia alueita suunnittelualueelta.

Katarina Jakobsson 2019

Ada Markkanen 2019

Sandra Seppänen 2019

1. Maastokartta - Peruskartta

Tehtävän tavoitteena on perehtyä maastokarttaan sekä avoimiin paikkatietoaineistoihin. Tehtävässä opitaan lukemaan peruskarttaa, tuomaan aineistoja paikkatieto-ohjelmaan (QGIS) sekä tulostamaan karttoja.

Maastokartta sisältää valtavasti tietoa maisemasta. Se on yksi tärkeimmistä laaja-alaisen maisemasuunnittelun aineistoista.

Perehdy huolellisesti omaan selvitysalueeseesi. Tutustu alueeseesi erilaisten lähteiden avulla, voit aloittaa googlaamalla. Onko sinulla jotain omakohtaista ainestoa alueelta? Esim. Valokuvia, piirroksia, historiaselvityksiä tms.

Karttoja voit aluksi seiailla esim.

Paikkatietoikkuna.fi –karttapalvelusta tai **kuntien omista karttapalveluista**.

Harjoituksissa haetaan maastokartta (peruskartta) paikkatietoaineistona QGIS-ohjelmaan.

Paikkatietoaineistot sekä –ohjelmistot ovat perustyökaluja maisemaselvityksen teossa.

Aineiston hankinta ja alueeseen tutustuminen kuuluvat jokaiseen maisemaselvitykseen.

1. Maastokartta - Peruskartta

PALAUTA [DL 5.11.]

Hae **peruskartta** paikkatieto-ohjelmaan. Tee A3-kokoinen tulostettava sivu (layout).

Tulosta kartasta pdf-tiedosto. Muista lisätä paikkatieto-ohjelmassa myös **pohjoisnuoli** ja **mittakaavajana** ennen pdf:ksi tulostamista.

Liitä maastokartta ja tuntitehtävänä tehty mielikuvakartta oppimispäiväkirjaan.

Kirjoita pohdiskeleva teksti perustuen tekemiisi havaintoihin ja pohdintoihisi. Käytä apuna viereisiä kysymyksiä. Vertaile maastokarttaa myös aikaisemmin tekemääsi mielikuvakarttaan.

Valmistaudu esittelemään välinäytössä minkälaista aineistoa olet löytänyt.

Pohdi kartan ja muun aineiston perusteella seuraavia kysymyksiä:

Minkälainen alue kohdealueesi on? Miten kuvailisit ja luonnehtisit aluetta?

Minkälaisia korkeusvaihteluita alueella on?

Löydätkö alueelta erilaisia miljöötyypppejä (esim. Asuinalue, teollisuusalue, maatalousalue, kosteikko, jne.) Miten kuvailisit niitä? Minkälaisia rantoja alueella on? Miten laajoja ovat peltoalueet? Minkä tyyppisiä teitä alueella on?

Minkälaisia kysymyksiä kartan tutkiminen herättää?

Mitä eri asioita havaitset kartalta? Löytyykö kartalta yllätyksiä tai herättääkö jokin kohta uteliaisuutesi?

Aineistoa avuksi:

Maanmittauslaitoksen avoimien aineistojen tiedostopalvelu:

<https://www.maanmittauslaitos.fi/asiointiverkossa/avoimien-aineistojen-tiedostopalvelu>

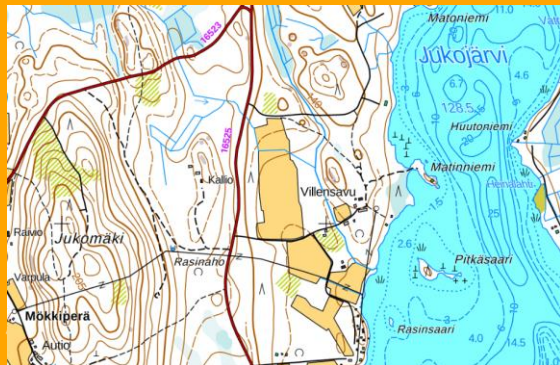
Maastokarttaa voit selaila selaimessa esim.

<https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/>

<https://asiointi.maanmittauslaitos.fi/karttapaikka/>

Tutustu myös erilaisiin maastokartta-sovelluksiin!

Etsi *karttamerkkien selite* – ja perehdy maastokartan merkintöihin! Lue karttoja!

Mielikuvamaisema, Venla Vendelin, 2019

2. Maa- ja kallioperä & pohjakartta

Tehtävän tavoitteena on perehtyä alueen maa- ja kallioperään sekä pohtia niiden vaikutuksia maisemaan ja maankäyttöön.

Tehtävässä haetaan **maaperä- ja kallioperäkartat**. Niiden taustalle haetaan myös **maastotietokanta**, josta kootaan pohjakartta-aineisto eri karttatasojen taustaksi.

Kallioperä antaa maastolle sen perustan, jota maaperä irtaimena aineksena täydentää. Suomen maaperän muodostumiseen ovat vaikuttaneet viimeisin jääkausi ja sen vaiheet, kallioperän rakenne ja koostumus sekä Itämeren kehitysvaiheet. Kaupunkialueilla maaperää ovat lisäksi muokanneet voimakas rakentaminen ja sen sivutuotteena suoritettut massanvaihdot ja täytöt.

Maa- ja kallioperä vaikuttavat topografiaan sekä alueelle muodostuvaan kasvillisuuteen. Maaperä vaikuttaa pienilmastoon ja perinteisen rakentamisen sijoittumiseen. Maaperällä on myös tärkeä rooli pohjaveden muodostumisessa ja varastoimisessa. Kallioperä vaikuttaa maaperän mineraalikoostumukseen ja siten maan ravinteisuuteen.

Maalajien ominaisuudet määrittävät kuinka ne sopivat eri maankäyttömuodoille.

2. Maa- ja kallioperä- & pohjakartta

PALAUTA [DL 12.11.]

Hae maa- ja kallioperäkartat sekä maastotietokanta paikkatieto-ohjelmaan. Laadi maastotietokannan avulla pohjakartta.

Tulosta maa- ja kallioperäkartoista pdf-tiedostot Muista lisätä paikkatieto-ohjelmassa myös **pohjakartta, pohjoisnuoli** ja **mittakaavajana** ennen pdf:ksi tulostamista.

Liitä maa- ja kallioperäkartat oppimispäiväkirjaan.

Kirjoita kuvaileva teksti perustuen tekemiisi havaintoihin ja pohdintoihisi. Käytä apuna viereisiä kysymyksiä sekä alueelta mahdollisesti löytyvää maaperäkartan selostusta (hakku.gtk.fi/fi/reports).

Valmistaudu esittelemään välinäytössä.

Pohdi karttojen ja muun aineiston perusteella seuraavia kysymyksiä:

Mikä on selvitysalueen vallitsevin maalaji? Miten se on merkitty karttaan?

Miten alueen maaperä on syntynyt?

Näkyykö alueella jääkauden aikaisia muodostelmia? Mitä?

Sijaitseeko alueella laajoja suo-alueita? Mistä luulet tämän johtuvan?

Miten maaperä on vaikuttanut alueen maiseman muotoihin ja maankäyttöön?

Aineistoa avuksi:

Geologian tutkimuskeskus GTK: <https://www.gtk.fi/>

GTK:n aineistot ja verkkopalvelut – geo.fi:

<https://www.gtk.fi/palvelut/aineistot-ja-verkkopalvelut/>

GTK:n Hakku –palvelu: <https://hakku.gtk.fi/>

Myös maaperäkarttojen selostuksia voi etsiä Hakku-palvelusta: <https://hakku.gtk.fi/fi/reports>

Maa- ja kallioperäkarttoja voi selata myös <https://kartta.paikkatietoikkuna.fi/> –karttapalvelussa.

3. Ilmasto

Tehtävän tavoitteena on perehtyä ilmasto-olosuhteisiin alueellasi.

Tehtävässä tutustutaan ilmasto-olosuhteisiin RT-kortteihin sekä luonnostellaan ilmastoltaan rakentamiselle suotuisat ja epäsuotuisat alueet maastokartan ja topografiakartan avulla.

Tehtävä tehdään rinnakkain tehtävän 4. Topografia –kanssa.

Suomi kuuluu kosteaan ja viileään ilmasto-olosuhteeseen, jossa sadanta on haihduntaa suurempi. Suomen ilmastolle on tyypillistä myös sateiden epäsäännöllisyys. Vähäsateisinta on keväällä ja sateisinta talvella. Ilmasto vaikuttaa kaikkiin muihin maiseman perustekijöihin, etenkin kasvillisuuteen.

Ilmasto vaikuttaa myös merkittävästi ihmisten viihtyvyyteen ja välillisesti myös rakennettujen alueiden luonteeseen, sijoittumiseen ja rakennustapaan.

Paikallis- ja pienilmastoon vaikuttavat maaperä, maastonmuodot, kasvillisuus, vesistöjen laajuus ja läheisyys, rakennukset ja rakenteet. Maastonmuodot vaikuttavat osaltaan lämpötila-, tuuli- ja sadeolosuhteisiin sekä sumun muodostumiseen.

Kylmä ilma raskaampana painuu alaspäin ja lämmin nousee ylös. Näin ollen maaston alavimpiin painanteisiin voi kerääntyä kylmää ilmaa. Näitä kutsutaan kylmäilmajärviksi.

3. Ilmasto

PALAUTA [DL 19.11.]

Perehdy ilmastoa koskeviin **RT-kortteihin** ennen Ilmasto-luentoa 10.11.

Hae **tuuliruusu** tuuliatlaksesta. Tutki alueen tuulensuuntia eri vuodenaikoina.

Luonnostelee peruskartan, maaperäkartan, kallioperäkartan sekä topografiakartan avulla alueesi lämpimät (suotuisat) ja kylmät (epäsuotuisat) alueet. Voit tehdä tehtävän käsin skissipaperille tai koneella, esim. Illustratorilla.

Liitä luonnoskartta oppimispäiväkirjaan.

Kirjoita lyhyt kuvaileva teksti perustuen tekemiisi havaintoihin ja pohdintoihisi. Käytä apuna viereisiä kysymyksiä ja pohdi omaa aluettasi RT-korteista oppimaasi.

Pohdi karttojen ja muun aineiston perusteella seuraavia kysymyksiä:

Millaiset ovat alueesi ilmasto-olot, mikä on alueellesi tyypillistä?

Minkälaiset ilmasto-olosuhteet ovat talvella?

Miten arvioisit tuulen liikkuvan alueella? Onko alueella esim. avoimia järvenselkiä, viljelylaaksoja tai lakialueita, joilla tuulisuus voi olla voimakasta? Osaatko paikallistuntemuksesi avulla kertoa, missä on tuulista?

Miten vanha asutus, puutarhaviljelmät ym. maankäyttö ovat sijoittuneet suhteessa pienilmastoon?

Miten arvioit ilmastonmuutoksen vaikuttavan alueen olosuhteisiin?

Aineistoa avuksi:

RT-kortisto (RT Net), Rakennustieto Oy

<https://rt.rakennustieto.fi/etusivu>

Aalto Finna:sta suora linkki tietokantaan:

<https://aalto.finna.fi/Record/alli.772152>

TUULIATLAS (>> TUULIRUUSUT)

<http://www.tuuliatlas.fi/fi/index.html>

4. Topografia: korkeusmalli & leikkaukset

Tehtävän tavoitteena on tutkia alueen maaston pinnanmuotoja eli topografiaa.

Tehtävässä havainnollistetaan topografiaa tekemällä paikkatieto-ohjelmassa **korkeusmalli** sekä tutkimalla maastonmuotoja **maastoleikkausten** avulla.

Pinnanmuodot (tai maastonmuodot) ovat selkäranka, jonka varaan maisema rakentuu. Mikäli pinnanmuotoja keinotekoisesti muokataan, se vaikuttaa maisemakuvaan merkittävästi. Pinnanmuodot vaikuttavat erityisesti alueen visuaaliseen havaittavuuteen sekä näköalapaikkojen ja näkymien muodostumiseen. Maaston korkeimmilla kohdilla sijaitsevat myös vedenjakajat. Ne ovat yleensä myös alueen kuivimpia kohtia.

Maastomuodot vaikuttavat merkittävästi myös pienilmastoon, säteilyolosuhteisiin sekä lämpö-, sade-, tuuli- ja lumioloihin.

Rakentaminen on muuttanut topografian ilmentymistä rakennusmassoilla joko korostaen tai heikentäen.

Leikkaukset ovat erinomainen tapa havainnollistaa maastonmuotoja, maisematiloja, maaperän ilmenemistä sekä eri toimintojen sijoittumista alueelle.

4. Topografia: korkeusmalli & leikkaukset

PALAUTA [DL 19.11.]

Tee korkeusmalli paikkatieto-ohjelmalla.

Tulosta korkeusmallikartta pdf-tiedostona. Muista lisätä paikkatieto-ohjelmassa myös **pohjakartta**, **pohjoisnuoli** ja **mittakaavajana** ennen pdf:ksi tulostamista.

Piirrä korkeusmallin ja peruskartan avulla **kaksi maastoleikkausta** kiinnostavista maaston kohdista. Käytä apunasi myös maaperäkartta.

Liitä korkeusmallikartta sekä leikkaukset oppimispäiväkirjaan.

Kirjoita kuvaileva teksti perustuen tekemiisi havaintoihin ja pohdintoihisi. Käytä apuna viereisiä kysymyksiä.

Valmistaudu esittelemään välinäytössä.

Pohdi karttojen ja muun aineiston perusteella seuraavia kysymyksiä:

Minkälaista alueesi maasto on? Miten kuvailisit sitä?

Onko maasto tasaista, loivapiirteistä, vaihtelevaa? Löytyykö jyrkänteitä?

Missä sijaitsevat alueesi ylin ja alin taso? Mikä on niiden korkeusasema? Paljon on suhteellinen korkeusero?

Kulkeeko alueellasi vahvoja murroslinjoja?

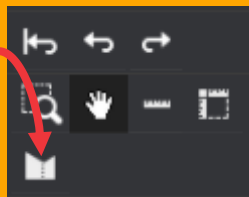
Onko maasto suuntautunut? Miten tunnistat sen?

Mille korkeustasoille ja minkälaiselle maaperälle ovat sijoittuneet pellot, tiestö, asutus ja teollisuus?

Aineistoa avuksi:

Topografiaa voit myös tutkia Paikkatietoikkuna.fi:ssä. Avaa esim. “rinnevarjostus” ja “peruskarttarasterin korkeus” tasot. Karttatason läpinäkyvyyttä säätämällä voit perehtyä topografian ominaispiirteisiin esim. ortokuvan tai maastokartan päällä.

Työkaluista löytyy myös ”*maastoprofiili*” – siitä saat apua esim. suhteellisten korkeuserojen tarkasteluun.

5. Vesi & vedenjakajat

Tehtävän tavoitteena on perehtyä vesialueisiin ja veden ominaisuuksiin alueella.

Tehtävässä tunnistetaan vesistöalue ja hahmotellaan alueen sisäisiä vedenjakajia topografian avulla.

Vesi on elintärkeää ympäristön osa ja se myös muokkaa ympäristöään voimakkaasti. Vesi vaikuttaa maiseman visuaaliseen ulkoasuun ja maalajien rakennusteknisiin ominaisuuksiin sekä alueen ilmasto-olosuhteisiin. Erityisesti se vaikuttaa kasvillisuuteen ja sen menestymiseen.

Ihminen on muuttanut veden luonnollista kiertokulkua merkittävästi. Virtavesien hydrologia on muuttunut, kun valuma-alueet ovat rakentamisen yhteydessä muuttuneet, uomastoa on suoristettu, levennetty, syvennetty ja putkitettu. Myös vettä läpäisemättömän pinnan pinta-ala on kasvanut, mikä on johtanut pintavalunnan lisääntymistä.

Päällystetyillä pinnoilla suurin osa maahan satavasta vedestä valuu pintavaluntana vesistöihin tai sadevesiviemäreihin, kun taas rakentamattomassa maastossa suurin osa imeytyy pohjavedeksi tai haihtuu.

Päävedenjakajat ovat eri vesistöihin vettä jakavat alueet. Sivuvedenjakajat ovat saman vesistöalueen sisällä pintavesien virtausta ohjaavat korkeimmat maastonkohdat.

5. Vesi & vedenjakajat

PALAUTA [DL 3.12.]

Tee kartta, jossa näkyvät alueen vedet (vesialueet, joet, purot, ojat, suot, kosteikot, lähteet). Piirrä kartalle vedenjakajat käsin tai koneella.

Skannaa/ota kuva tai tulosta kartta pdf-tiedostona. Muista lisätä paikkatieto-ohjelmassa myös **pohjakartta, pohjoisnuoli** ja **mittakaavajana** ennen pdf:ksi tulostamista.

Palauta vesi & vedenjakat –kartta sekä oppimispäiväkirja.

Kirjoita kuvaileva teksti perustuen tekemiisi havaintoihin ja pohdintoihisi. Käytä apuna viereisiä kysymyksiä.

Valmistaudu esittelemään loppukeskustelussa.

Pohdi karttojen ja muun aineiston perusteella seuraavia kysymyksiä:

Mihin vesistöalueeseen alueesi kuuluu? Meneekö päävedenjakajat alueesi läpi?

Mihin vedet lopulta laskevat? Mitä kautta?

Mitä uomaverkoston muoto kertoo kallioperästä, maalajeista ja ihmisen toiminnasta?

Miten vesistöt ovat vaikuttaneet alueen maankäyttömuotoihin ja rakentamiseen?

Onko alueellasi pohjavesialueita?

Onko alueellasi lähteitä, lähdesoita tai vedenottamoita?

Aineistoa avuksi:

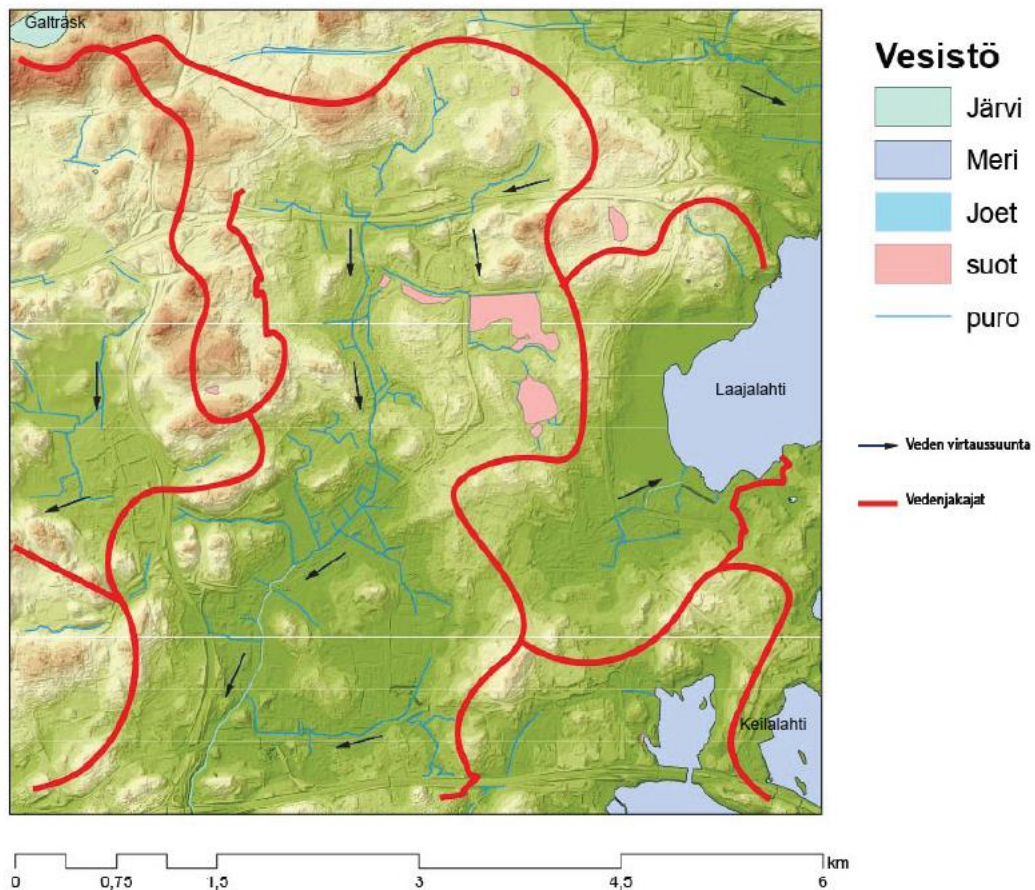
Päävedenjakajat voit tarkistaa esim.
[Paikkatietoikkuna.fi](https://paikkatietoikkuna.fi) –karttapalvelusta.

Ks. myös Suomen ympäristökeskuksen eli
SYKE:n Vettä ja valuma-aluejärjestelmää
koskevat sivut: https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus_kehittaminen/Vesi/Tietoaineistot_ja_jarjestelmat/Valumaaluejarjestelma/Uusi_valumaa_luejako

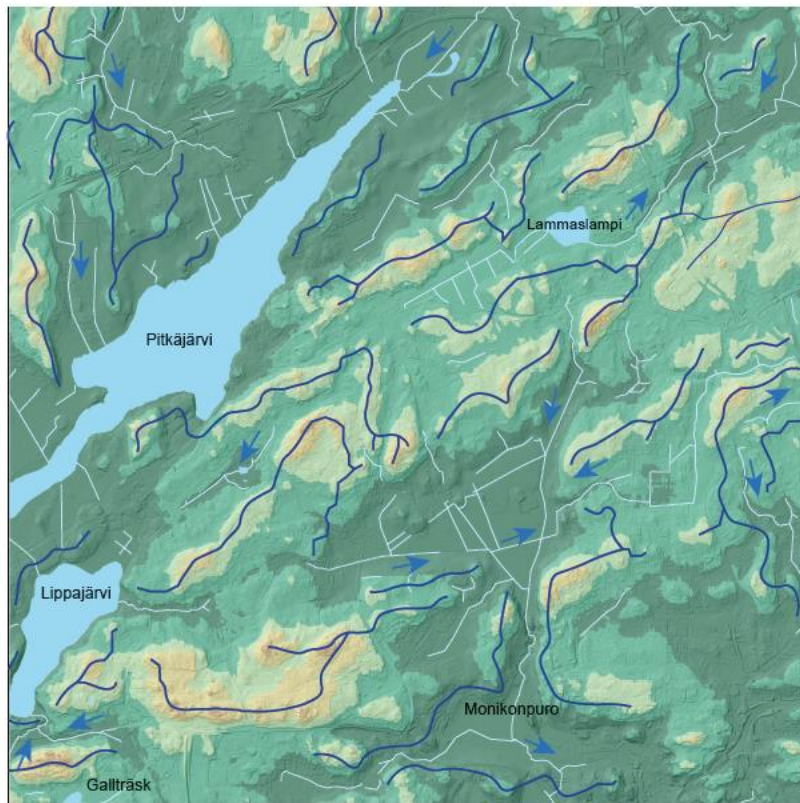
Ks. Myös pintavesien tilaa koskevia tietoja
SYKE:n karttapalvelusta: [Vesikartta](#).

Vesistöt

Vesistöt

Selite

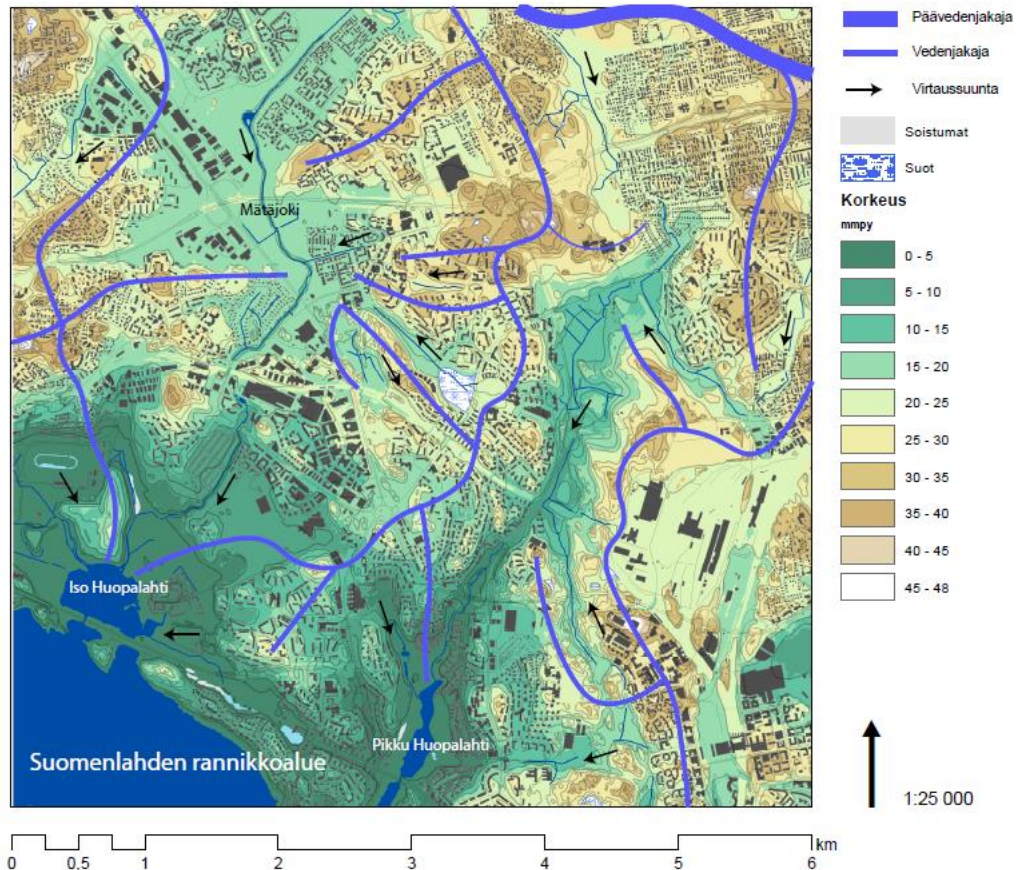
Vesistöt

- Järvet
- Joet
- Veden virtaussuunta
- Vedenjakajat

↑
1:25 000

Vesistöt

6. Tilarakenne ja maiseman perusrunko

Tehtävän tavoitteena on tutkia alueen **tilarakennetta** mm. kasvillisuuden ja ilmakuvienv avulla.

Lisäksi tehtävässä luonnostellaan pelkistys maisemasta eli **maiseman perusrunko**.

Kasvillisuus vaikuttaa merkittävästi maisemakuvaan ja maiseman tilallisuuteen. Kasvillisuudeltaan matalia alueita, joiden yli avautuu esteetön näkymä, kutsutaan **avoimiksi** alueiksi. Osittain läpinäkyvät alueet ovat **puoliavoimia**, esim. pensaikkoiset, harvapuustoiset tai jotkin rakennetut alueet. Metsät tai muuten tiheäk kasvustoiset alueet ovat tilarakenteeltaan **sulkeutuneita**. Maisematiloja voivat kasvillisuuden lisäksi rajata myös maastonmuodot (esim. jyrkänteet), rakennukset tai infra.

Maisemarakennetta havainnollistettaessa esitetään usein maastonmuotojen, kallio- ja maaperän määrittämät **selänteiden** ja **laaksojen** muodot. Selänteet ovat maaston korkeimpia osia, vedenjakajavyöhykkeitä. Laaksot sijaitsevat maastossa suhteellisesti alimpana. **Vaihettumisvyöhykkeitä** ovat alueet, jotka eivät ole selvästi kumpaakaan. Perinteinen asuminen sijaitsee usein tällä vyöhykkeellä.

Usein maisemarakenteen lisäksi esitetään myös **maiseman solmukohtat**, jotka ovat useiden voimakkaiden maisematekijöiden kohtauspaikkoja ja usein ensimmäisiä pysyvän asutuksen sijaintipaikkoja.

6. Tilarakenne ja maiseman perusrunko

PALAUTA [DL 10.12.]

Tehtävä aloitetaan yhteisellä demolla tiistaina 24.11..

Tehtävän voi tehdä käsin skissipaperille karttatulosteen päälle tai sen voi piirtää koneella, esim. Adobe Illustratorilla.

A) Tutki alueen kasvillisuuden pääpiirteitä ja **tilarakennetta**. Esitä kartalla sulkeutuneet, avoimet ja puoliavoimet tilat, niiden rajat tai rajavyöhykkeet, tärkeät näkymälinjat sekä maamerkit (*mm. kirkot, tornit, sillat, korkeat rakennukset, mäet, piiput, mastot, luonnon maamerkit jne.*). Täydennä leikkauskuviin kasvillisuus.

B) Hahmottele **maiseman perusrunko**; selänteet, laaksot, vaihtumisvyöhykkeet ja maiseman solmukohdat. Piirrä mahdollisimman pelkistetyksi.

Skannaa tai kuvaa molemmat piirrokset tai tallenna koneella tehty piirros pdf:nä. Palauta oppimispäiväkirjan kanssa. Kirjoita pohtiva teksti perustuen tekemiisi havaintoihin ja pohdintoihisi. Käytä apuna viereisiä kysymyksiä.

Pohdi karttojen ja muun aineiston perusteella seuraavia kysymyksiä:

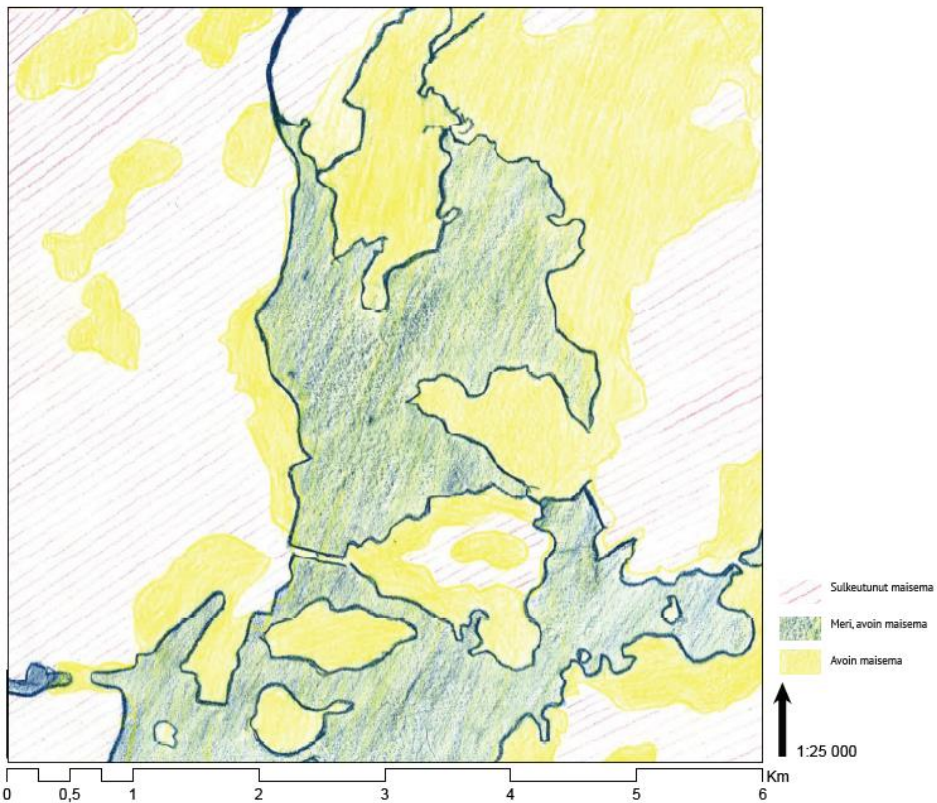
Mitkä ovat alueen maiseman ominaispiirteitä? Miten kuvailisit maisemakokonaisuutta? Mikä on alueen maisemalle tyypillistä?

Minkälainen on alueen tilarakenne? Miten kuvailisit metsä- ja peltoalueita? Ovatko ne yhtenäisiä, laajoja, hajanaisia, pirstaleisia, selkeästi rajautuvia jne.?

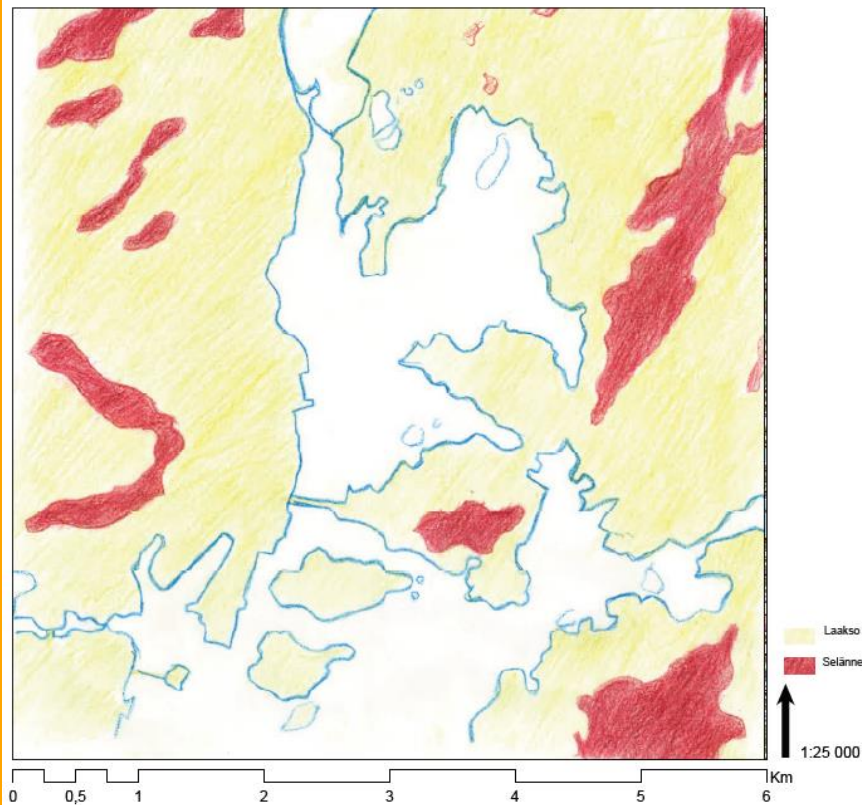
Millainen on maiseman yleisrakenne? Miten kuvailisit sitä?

Miten erilaiset maankäyttömuodot sijoittuvat suhteessa alueen tilarakenteeseen ja maiseman perusrunkoon?

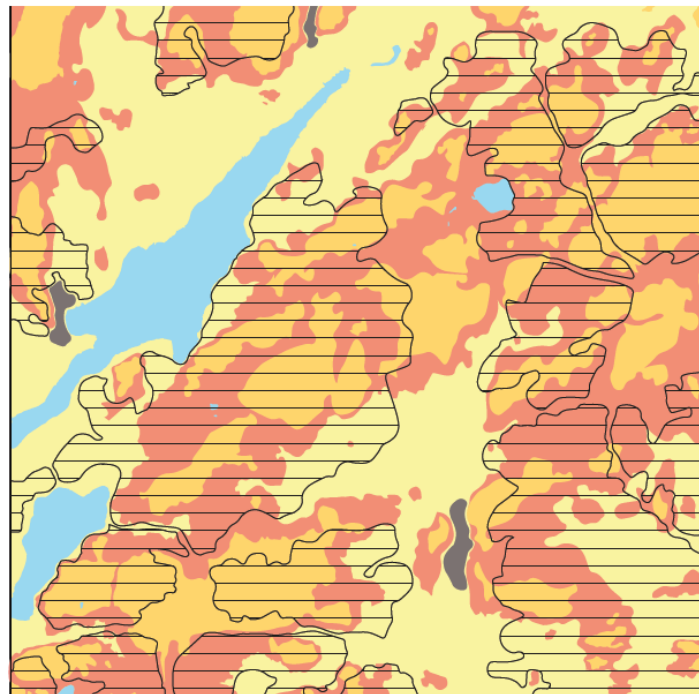
Maiseman tilarakenne ja kasvillisuus

Maiseman perusrunko

Maiseman perusrunko

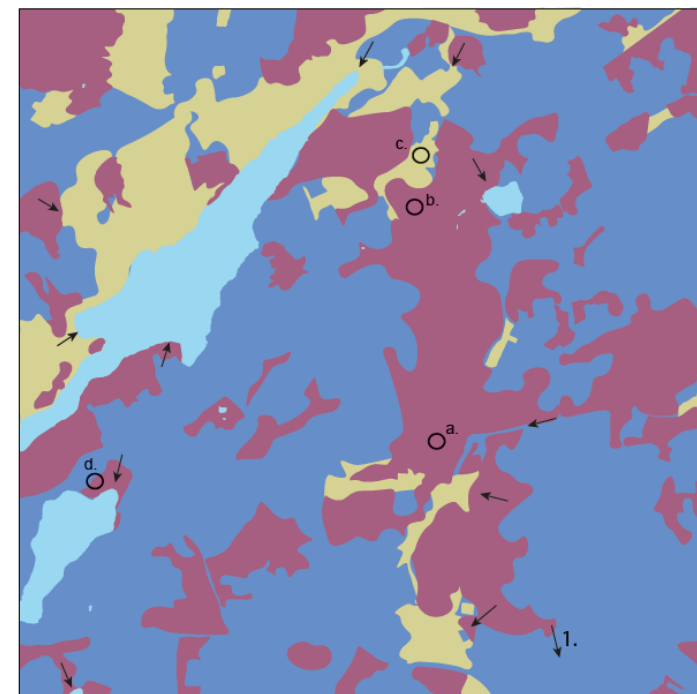
Selite

↑ 1:25 000

0 0,5 1 2 3 4 5 6 Kilometers

Maiseman tilarakenne ja kasvillisuus

Selite

↑ 1:25 000

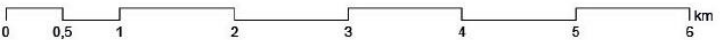
0 0,5 1 2 3 4 5 6 Kilometers

Maiseman perusrunko

- laaksot
- vaihtumisvyöhykkeet
- selänteet
- rakennettu ympäristö
- solmukohta

1:25 000

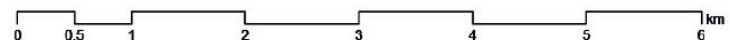
Maiseman tilarakenne ja kasvillisuus

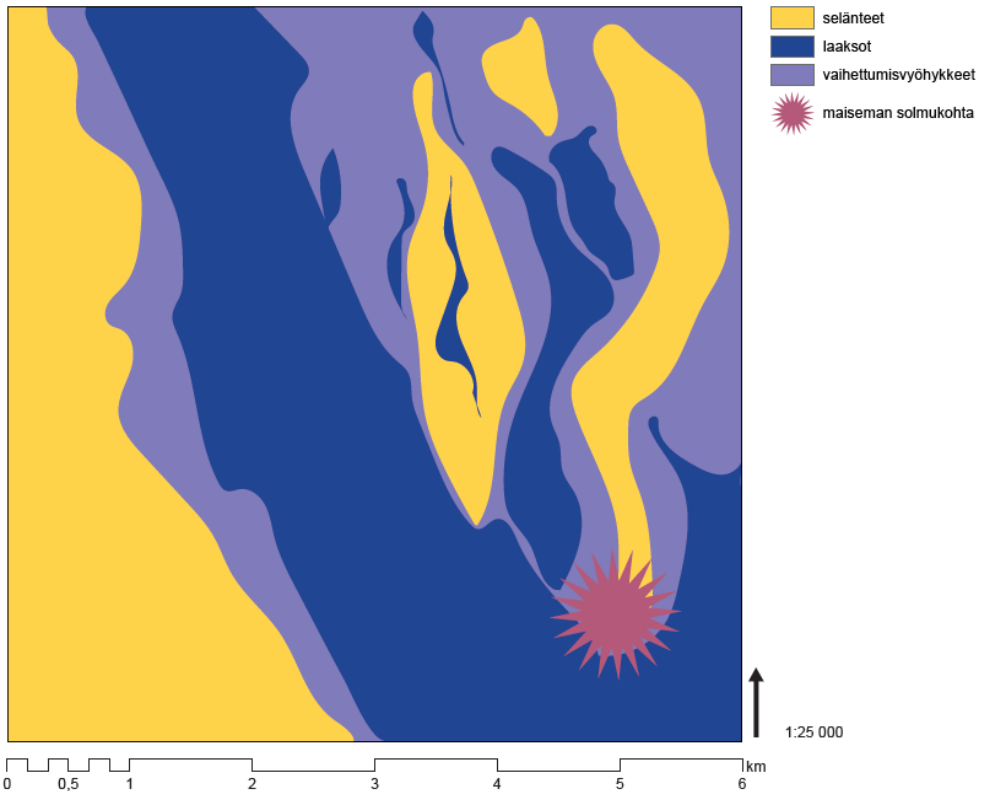
- avoin maisema
- puoliavoin maisema
- sulkeutunut maisema
- näkymälinja
- Natura 2000
- luonnonsuojelualueet

1. kirkko
2. Olavinlinna

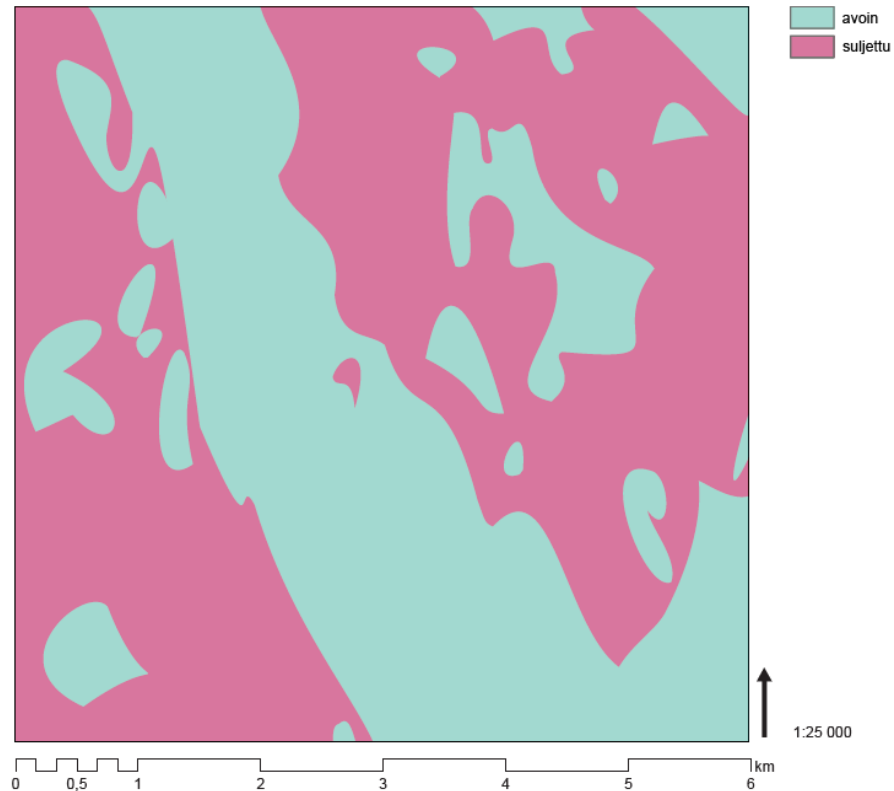
1:25 000

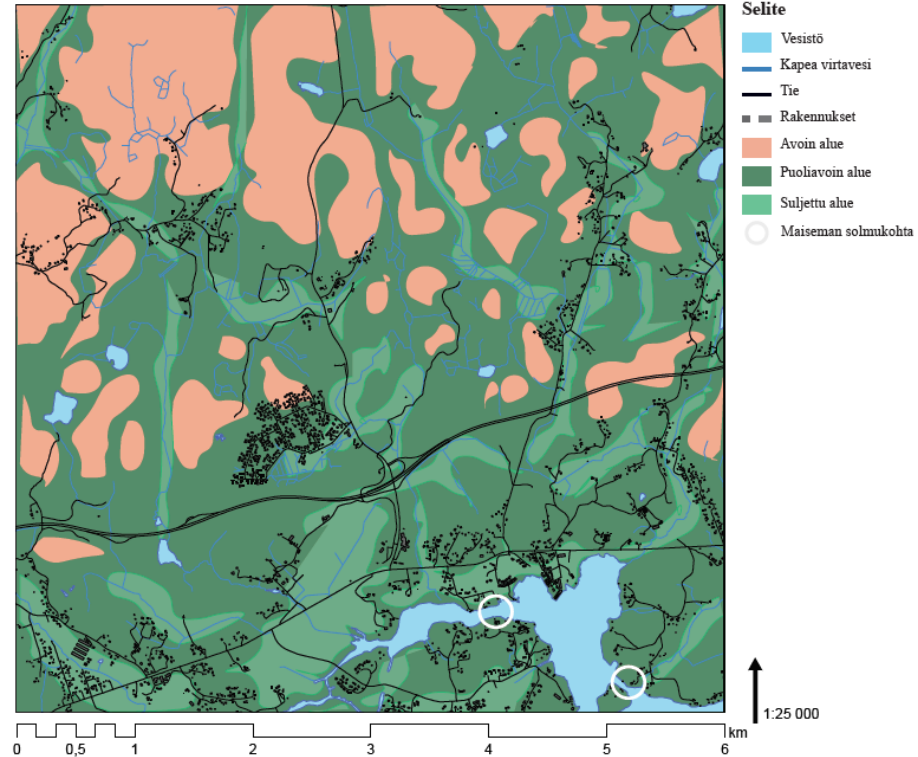
Maiseman perusrunko

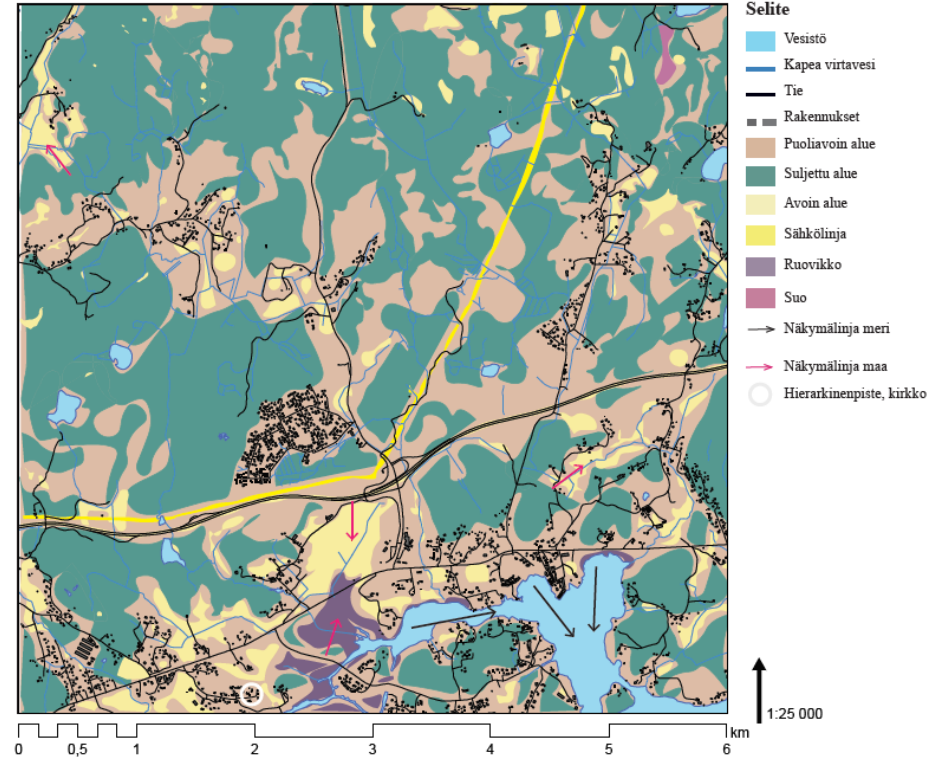
Maiseman tilarakenne ja kasvillisuus

Maiseman perusrunko

Maiseman tilarakenne ja kasvillisuus

7. Kulttuuriympäristöt

Tehtävän tavoitteena on tutustua alueen kulttuurihistoriaan.

Tehtävässä perehdytään alueelta löytyviin kulttuuriympäristöihin sekä merkitään kartalle muinaisjäännökset.

Tehtävässä käytetään apuna myös vanhoja karttoja ja opitaan tulkitsemaan niiden avulla maankäytön muutoksia alueella.

Kulttuuriympäristöllä tarkoitetaan ympäristöä, jonka ominaispiirteet ilmentävät kulttuurin vaiheita sekä ihmisen ja luonnon vuorovaikutusta.

Kulttuuriympäristöä kuvataan käsitteillä **kulttuurimaisema** ja **rakennettu kulttuuriympäristö**. Kulttuuriympäristöön kuuluvat myös **muinaisjäännökset** ja **perinnebiotoopit**.

Museovirasto on inventoinut **valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt eli RKY-alueet**. Alueet ja aluekuvaukset löytyvät osoitteesta www.rky.fi. Museovirasto myös ylläpitää **muinaisjäännösrekisteriä**.

Ympäristöministeriö on inventoinut **valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet**, jotka keskittyvät maaseudun eri elinkeinojen synnyttämiin viljely- ja tuotantomaisemiin. Viimeisin inventointitieto löytyy osoitteesta: www.maaseutumaisemat.fi.

Nämä inventoinnit ovat valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamia inventointeja, jotka tulee ottaa huomioon maankäytön suunnittelussa.

7. Kulttuuriympäristöt

PALAUTA [DL 10.12.]

Merkiste kartalle valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt eli **RKY-alueet** ja valtakunnallisesti **arvokkaat maisema-alueet**. Merkitse kartalle myös maakunnallisesti ja paikallisesti tunnettuja arvokkaita kulttuuriympäristöjä.

Tutki muinaisjäännösrekisteriä. Tuo myös **muinaisjäännökset** kartalle.

Liitä kartta oppimispäiväkirjaan.

Tutustu vanhoihin karttoihin ja vertaile maisemassa tapahtuneita muutoksia noin viimeisen sadan vuoden ajalta. Kirjoita havainnoistasi oppimispäiväkirjaan. Mikä on muuttunut? Kiinnitä huomiosi etenkin niittyihin, peltoihin, tiestöön ja asutuksen sijoittumiseen.

Kirjoita kuvaileva teksti perustuen tekemiisi havaintoihin. Käytä apuna viereisiä kysymyksiä.

Pohdi karttojen ja muun aineiston perusteella seuraavia kysymyksiä:

Mikä alueilla on arvokasta ja miksi?

Mitä muinaisjäännöksiä alueelta löytyy? Ovatko ne esinelöytöjä vai asuinpaikkoja? Missä ne sijaitsevat suhteessa maisemarakenteeseen?

Minkälaisia muutoksia maisemassa on tapahtunut karttavertailun perusteella? Missä ovat vanhimmat pellot? Missä vanhin asutus? Miten ne sijaitsevat suhteessa maisemarakenteeseen ja maalajeihin?

Mitä muuta tiedät alueen historiasta? Näkyykö kulttuurihistoria maisemassa? Onko sitä hyödynnetty esim. matkailussa tai virkistysalueilla?

Aineistoa avuksi:

Rky.fi

Maaseutumaisemat.fi

Kyppi.fi

Tutustu myös Ympäristöminsiteriön Maisemia koskeviin sivuihin: [https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat maisemaalueet](https://www.ymparisto.fi/fi-fi/luonto/maisemat/arvokkaat_maisemaalueet)

**Loppupalautus – ohjeet
annetaan erikseen**

Leikkaukset

Leikkaukset

Miksi?

Erinomainen tapa havainnollistaa alueen maastonmuotoja, maaperän ilmenemistä, maisematiloja, kasvillisuutta ja eri toimintojen sijoittumista.

Tavoite?

Välinäyttöön mennessä tavoitteena on saada valmiiksi leikkausten perusta, eli maastomuotoja kuvaava viiva sekä kallio- ja maaperäominaisuudet.

Leikkauksia täydennetään loppukurssin aikana ja ne voi vielä piirtää puhtaaksi käsin tai koneella.

Miten?

- Valitse kaksi mielestäsi sopivaa leikkauskohtaa, missä alueen maiseman ominaispiirteet korostuvat ja missä maasto ja maaperä on vaihtelevaa.
- Sopiva pituus on n. 2 km.
- Hyväksytä leikkaukohdat opettajalla.
- Leikkaus kannattaa piirtää mittakaavassa 1:10 000
- Korkeussuhteita voi tarpeen tullen liioitella. Esitä korkeusmitat kaksin- tai kolminkertaisina vaakamittoihin nähden. Merkitse käyttämäsi mittakaavat näkyviin sekä vaaka- että pystyakselille.

Leikkaukset

Miten?

- Pohdi maalajien kerrostumista ja esitä oletus miten eri maalajit kerrostuvat leikkauskohdassa.
- Piirrä leikkaus käsin skissipaperille skaalatikun avulla ja skannaa tai ota kuva valmiista piirroksesta.
- Halutessasi voit piirtää leikkauksen puhtaaksi koneella. Esim. Photoshop ja Illustrator soveltuvat tähän.

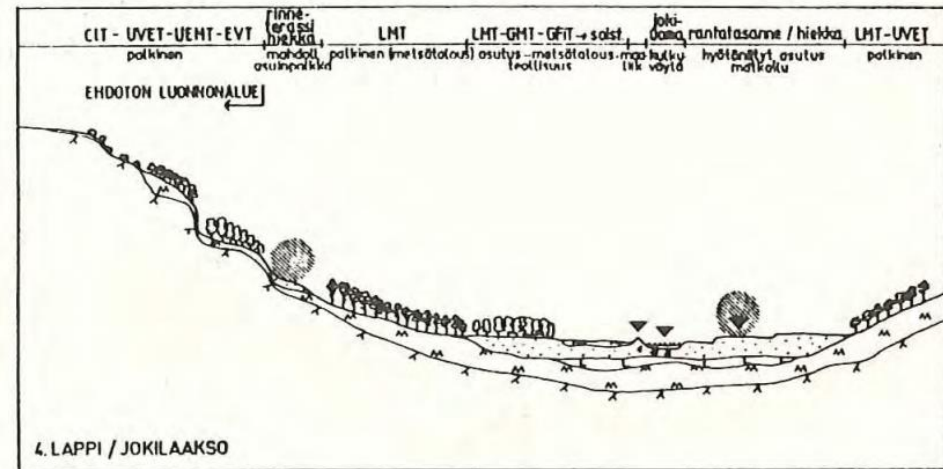
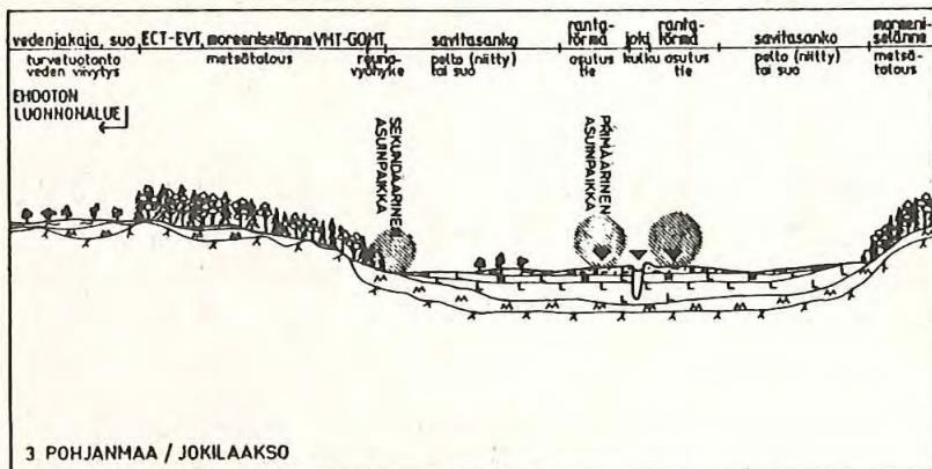
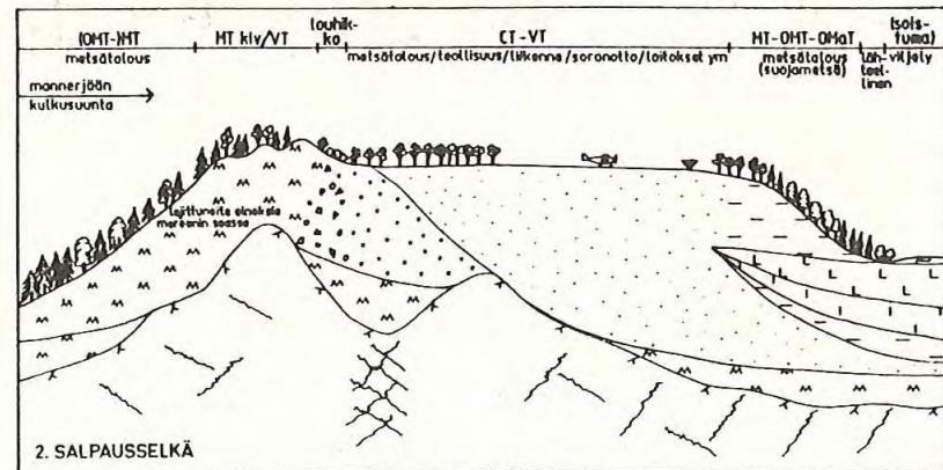
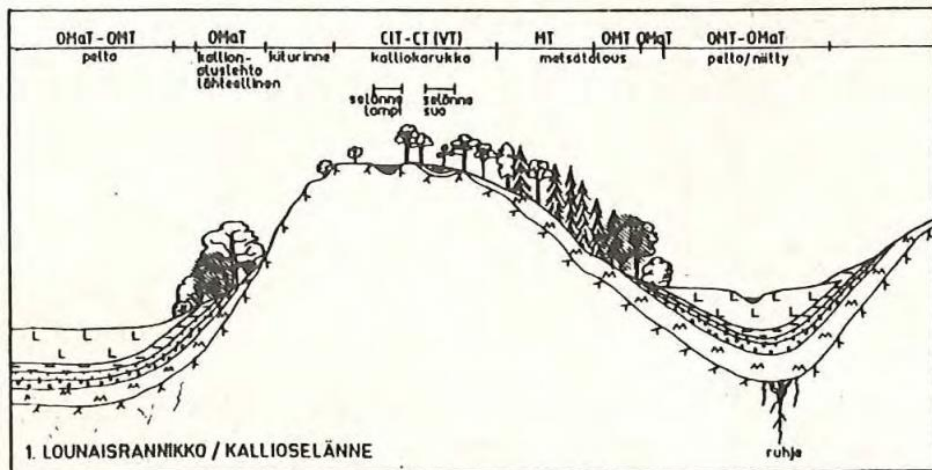
Täydennä loppukurssin aikana:

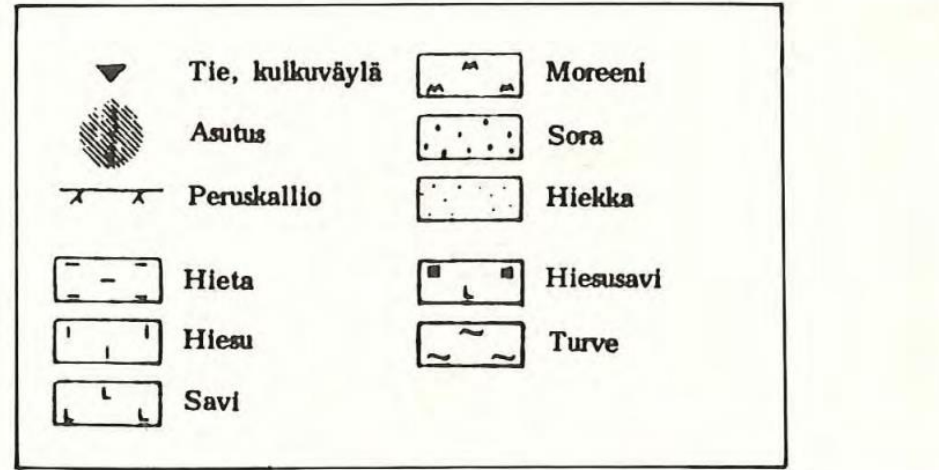
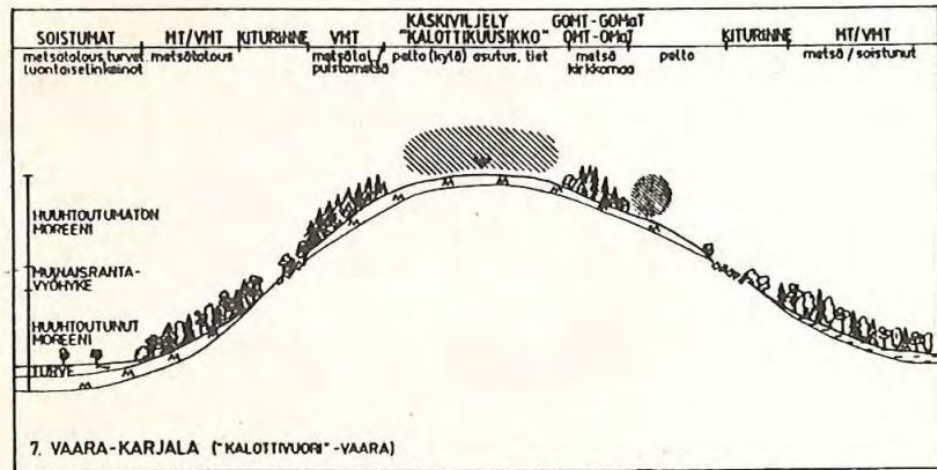
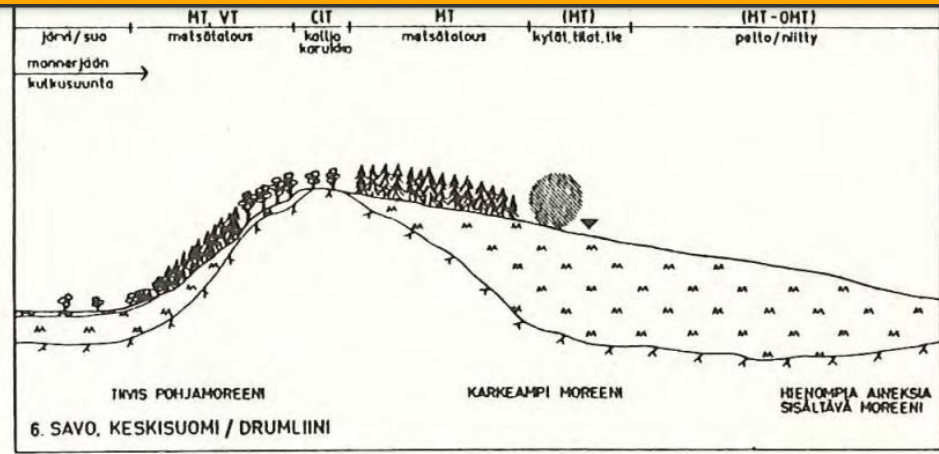
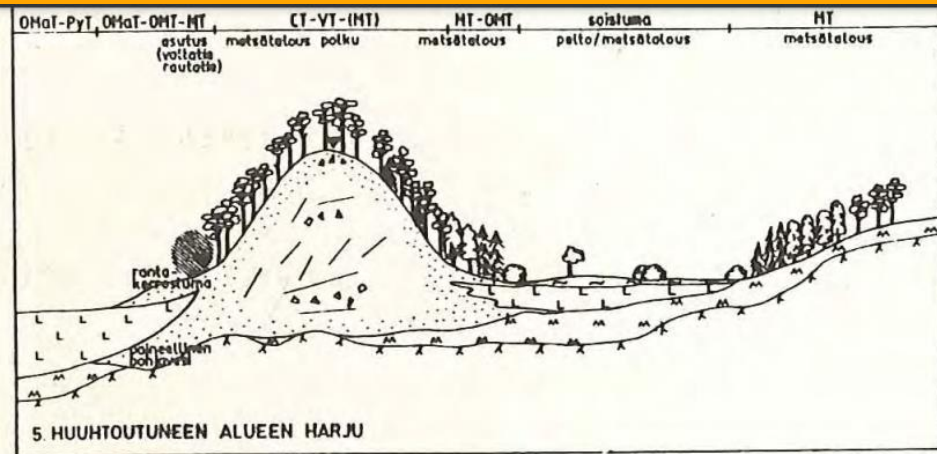
Lisää leikkauksiin kasvillisuus, rakennukset, rakennelmat, tiet, erilaiset tilat jne.

Lisää leikkauksiin tekstejä, esim. ”Viikintie”, ”Peltoaukea”, ”Avosuo” jne.

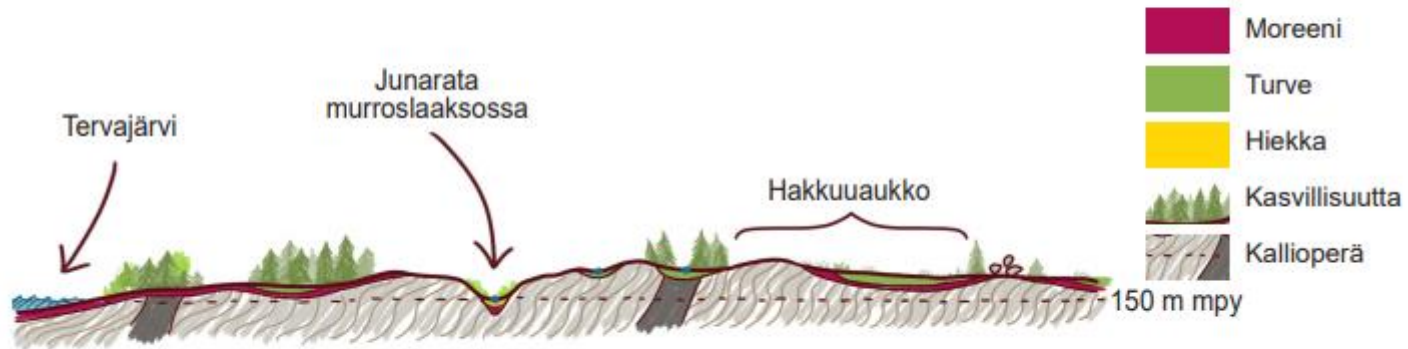
Illustroi leikkaukset halutessasi käsin tai koneella.

Esimerkkejä leikkauksista

Leikkaus A-A'

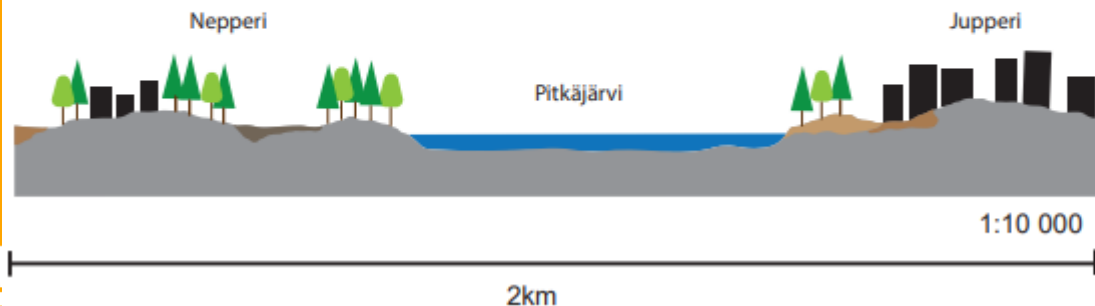

1:10 000

Leikkaus A-A'

Selite

- Kallioma
- Liejusavi
- Moreeni
- Savi
- Vesistö
- Rakennettu ympäristö
- Havumetsä
- Lehtimetsä
- Sekametsä

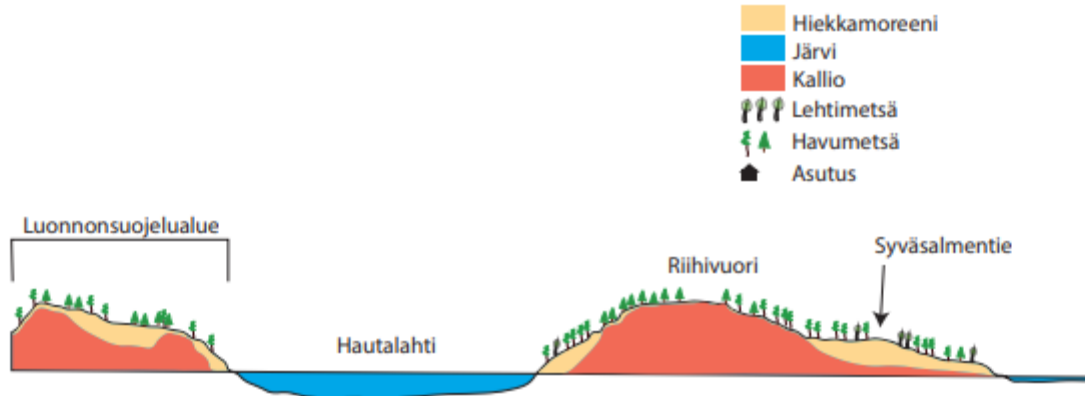

A

2km

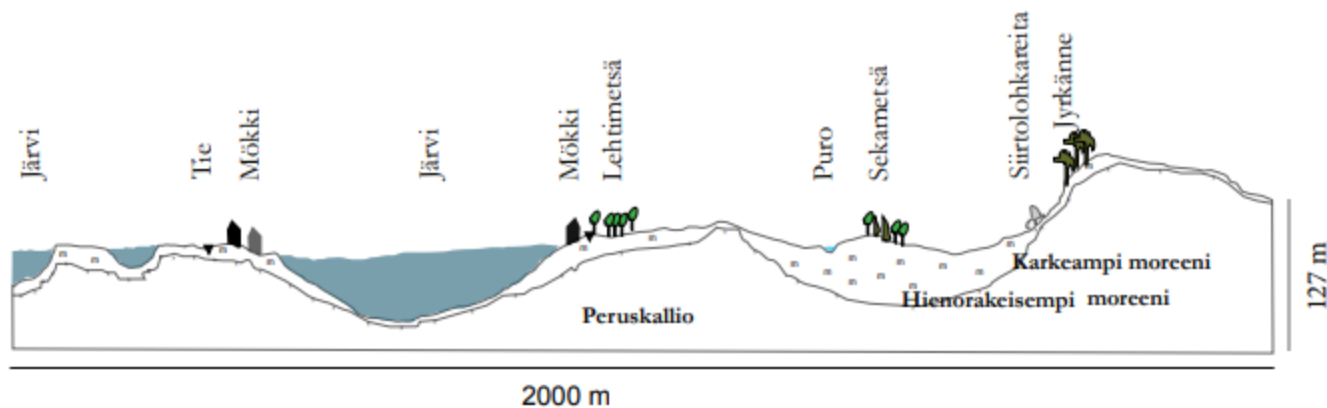
1:10 000

Leikkaus B-B'

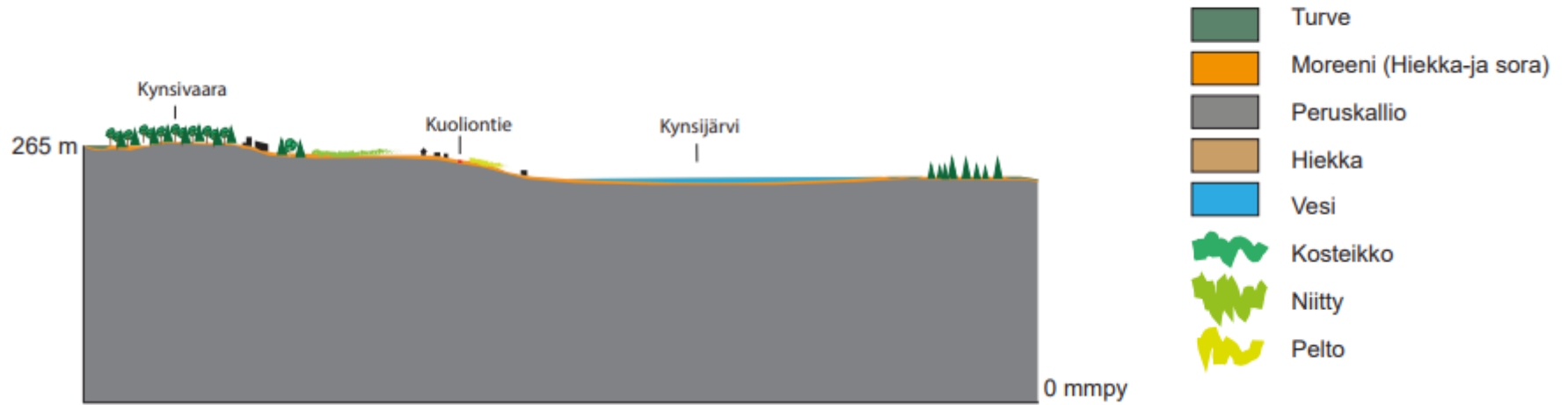

1: 10 000 - Pituus 2 km

Leikkaus A-A'

Leikkaus B-B'

Peruseriaate leikkauksen piirtämisestä

<https://www.youtube.com/watch?v=y3hPFCW9f7M>

<https://www.youtube.com/watch?v=lecfQGPvF-I>

Etsi itse lisää tutoriaaleja ja esimerkkejä omaksi avuksi!!!

**Jos haluat illustroida
leikkauksen...**

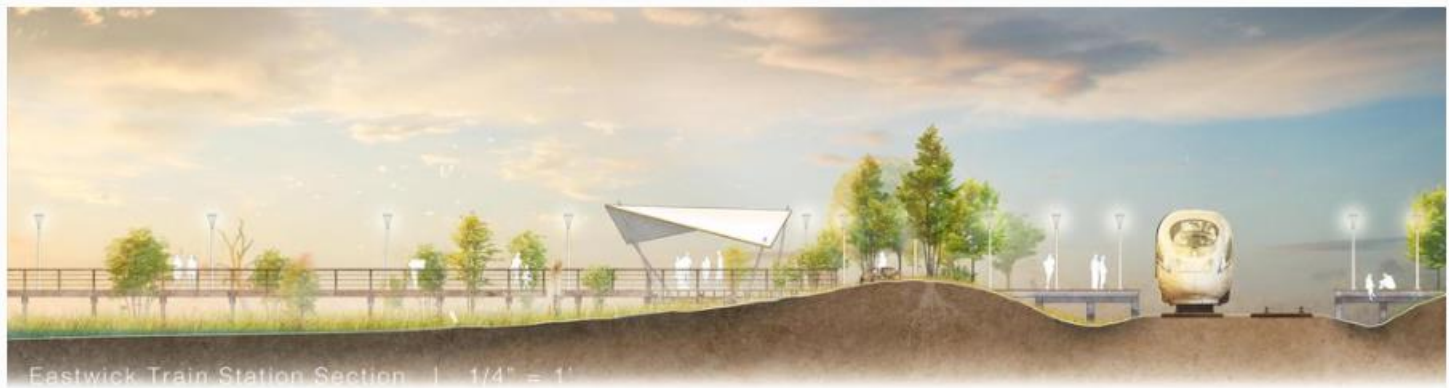
Se voi näyttää vaikka tältä...

Section through entire site.

Eastwick Train Station Section | 1/4" = 1'

Section of the new Eastwick train station adjacent to the salt marsh.

Landscape Architecture Section in Photoshop

<https://www.youtube.com/watch?v=cYn64cmCZLs>

Etsi itse lisää tutoriaaleja ja esimerkkejä omaksi avuksi!!!